

BUTLLETÍ DE LA COLÒNIA I VILA DE FORCALL

Forcall Bisgargis

ANY XLIV - N.º 287 - ESTIU 2005 - Dipòsit legal: B. 12.028-70

EDITORIAL

LA CARRETERA

Ya se ha completado la carretera de la Mata. La primera vez que se asfaltó fue en 1924 y unos nueve años más tarde, en el 36, se suprimió el "Portalet de San Vicent" para dar paso a los camiones que circulaban por nuestras precarias carreteras.

También ahora había un impedimento para la circulación de los actuales camiones, algunos tan grandes como los que transportan las piezas del parque eólico, pero esta vez el puente gótico de la Todolella se ha conservado para beneficio de todos.

La velocidad de circulación también ha cambiado, se ha multiplicado por diez. Así que el Ayuntamiento, con muy buen criterio, ha decidido asegurarse la protección de los peatones frente a la velocidad desmedida de algunos. Con unos coches cada vez más potentes y reforzados, los ciudadanos de a pie, están cada vez más en desventaja.

Y es curioso que en el trazado original se contemple la necesidad de un nuevo puente, pero no se considere la necesidad de medidas disuasorias contra el exceso de velocidad, cuando ésta es la causa más importante de accidentes de tráfico. Por no hablar del coste de las obras para lo uno y lo otro que no tiene comparación.

Está muy bien ese respeto por las antigüedades que honra en cierta manera el saber hacer de nuestros antepasados, pero parece que lo que valoramos en la piedra, madera u otros materiales inanimados, no lo valoramos en el ser humano.

Además, la carretera pasa cerca de la residencia, el centro de salud y del colegio, por lo tanto es un lugar de riesgo. El Ayuntamiento hace bien pensando que a la larga habrá que sacar la carretera por fuera de la población. Esperemos que no tardemos muchos años en conseguirlo.

FESTES PATRONALS

Forcall 2005, del 26 d'agost al 3 de setembre

Un any més els forcallans ens hem trobat per tal de celebrar les festes en honor a la Mare de Déu de la Consolació i de Sant Víctor Màrtir.

Han estat uns dies de celebracions solemnes i festives, de retrobaments i de menjars de germanor, on xiquets i grans han tingut la possibilitat de trobar el seu moment d'alegria.

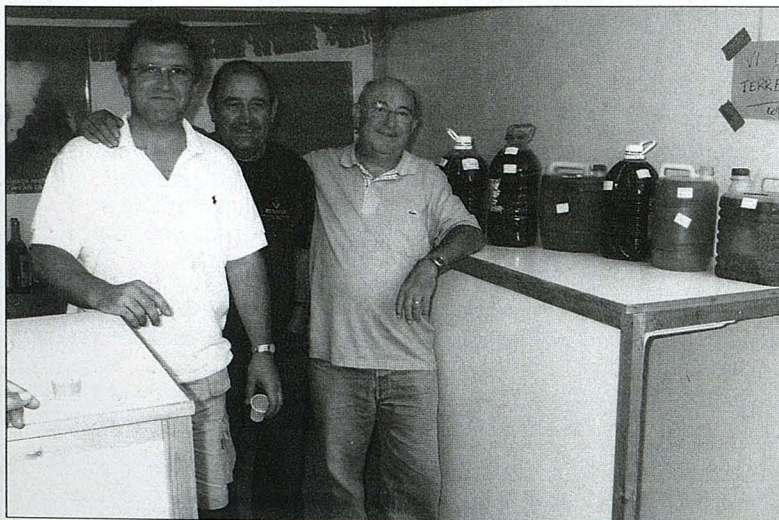
Els gegants i la xaranga van donar el tret de sortida de les festes, va ser molt animada i participativa. El dissabte va estar marcat pels bous i pel concorregut rosari de les torxes.

El diumenge va coincidir amb el dia del confetti de l'Anunci de Morella, i es va notar a la nostra festa, el dilluns van continuar el actes tradicionals. Cal destacar l'alta participació tant al ball-rodat com a la coetà, va ser un encert obrir el pavelló. Aquesta mateixa nit van debutar al seu poble el nou grup musical forcallà "Els Deslligats".

La major part de les actuacions musicals van ser gratuïtes, el que va fer que les orquestes no foren d'alt nivell, cal destacar el concurs de disfresses, sempre divertit i crític, entre el mes menuts dos grupets de Roques i Graduates, entre els mes grans una dura competència entre els reivindicatius Eòlics, Accés a Morella i Aviació, en definitiva molta participació i sens dubte els més xocants "Las Supremas de Móstoles", que podem veure a la fotografia.

Els ja tradicionals actes culinaris van tornar a omplir la plaça de colles, però l'amenaça de pluja va obligar a l'organització a traslladar el de paiporta al pavelló. Es va fer la vuitena concentració de paelles i a la mostra gastronòmica es va posar a prova, un any més, les aptituds culinàries forcallanes.

Els més menuts van tenir el seu dia el dijous, parc infantil amb trenet pel matí i gimcana amb xocolata al vespre. Els mes grans van celebrar la seva diada el divendres amb missa solemne i dinar de germanor a l'Hotel de Ca Osset, pel que veiem a la fotografia s'ho van passar força bé.

Pascual, Vicent i Vidalva, tres dels voluntaris que van cedir vi de casa per al Casal.

Foto: Sergi Bordàs.

Els Deslligats, nou grup musical forcallà, el dia del seu debut al Pavelló Municipal. El grup el formen, a la bateria, Pablo Chervet; cantant, Víctor Artola, Nico; guitarra, Jorge Querol, Cacao; baix, Sara Mampel; teclats, Cristina López; trompeta i dolçaina, Blai Peñarroya; i dolçaina, Joan Altaba.

Foto: F.R. Chervet.

Els amants de caminar i de la bici també van tenir el seu dia, destacant la visita a la Menadella, amb les obres del Parc Eòlic i les excavacions arqueològiques de la necròpolis tumular recentment descoberta.

Dues novetats hem tingut aquest any, la primera el Casal del vi, que va ser un èxit. Es podia degustar vi embotellat de qualitat acompanyat d'aperitiu o gotets de vi del terreny que van ser cedits per aficionats locals. Fins a dotze voluntaris van cedir vi de les seves bodegues per ser degustat, Vidalva, Torrero, Forés, Paco del Forn, Pepe de Sorollera, la Cooperativa CJP (Carlos, José i Pascual), Valentí -Sorita- Vinyals, Sábado de Morella, Mampel, Vicent de la Gravera, Dioni i Martí -Torreta-. També es va fer una demostració de com es destil·lava antigament l'aiguardent.

L'altra novetat va estar l'aparició de la Peña Taurina "Cornupetes" que va patrocinar un nou dia de bous l'últim dissabte de festes, embolant un impressionant exemplar de la ramaderia German Vidal.

LA CONTRA", PREMIADA

Moltes felicitats al l'equip de "la contra", format pel nostre col·laborador Víctor M. Amela, per Imma Sanchis i per Lluís Amiguet, que cada dia publiquen una enginyosa entrevista a la contraportada de La Vanguardia, ja que han estat premiats per l'Heraldo de Aragón.

"Las Supremas de Móstoles" una de les disfresses més originals. Foto: Conxita Cardona.

Dinar de germanor dels jubilats a l'Hotel. Foto: Joan Badia.

ASAMBLEA GENERAL ORDINARIA DE SOCIOS DE LA COLONIA FORCALLANO-CATALANA

El día 13 de noviembre de 2005 se celebrará en Sant Carles de la Ràpita, la Asamblea General Ordinaria de Socios de la Colonia Forcallano-Catalana, en el restaurante CASA RAMON-Marínés, situado en la calle Arsenal número 16.

PROGRAMA

11.00 h. Asamblea General con el siguiente orden del día:

1. Lectura y aprobación del acta de la Asamblea anterior.
2. Informe de actividades.
3. Balance económico 2005 y aprobación del estado de cuentas, si procede.
4. Informe de presidencia.
5. Presentación y aprobación de presupuesto 2006, si procede.
6. Ruegos y preguntas.

12:30 h. Santa Misa en la iglesia de Sant Carles de la Ràpita.

13.30 h. Fin del acto.

14.00 Comida en el propio restaurante donde degustaremos una comida típica de la Costa Dorada.

Los interesados en asistir deben contactar:

En Barcelona	Sr. Jorge Martí	Tel.: 933 811 420
	Sr. Víctor Peñarroya	Tel.: 933 295 820
En Forcall:	Sr. José Carceller (Pepet de Gitana)	Tel.: 964 171 087
En Castellón:	Sr. José Manuel Dabón	Tel.: 964 238 785
En Vinaroz:	Sr. Juan García	Tel.: 964 453 423

El precio de la salida (autocar y comida incluidos) es de 24 euros. Niños hasta seis años gratis y hasta doce años 10 euros (menú infantil).

La salida desde Barcelona será a las 8 horas en la Ronda de San Pedro (lado del Corte Inglés)

Una vez finalizada la asamblea se pondrá a la venta el cava conmemorativo de la reunión y la LOTERÍA DE NAVIDAD.

COLONIA
FORCALLANO CATALANA

C/ Bruch, 62 - Apartado de Correos 25.140 - 08080 BARCELONA

LOTERÍA NACIONAL

El portador interesa la cantidad de DOS EUROS CON CUARENTA CÉNTIMOS en el billete

N.º 39.858

del sorteo que se celebrará el día 22 de diciembre de 2005.

Colaboración: 60 céntimos

Depositarlo
"Caja Pensiones"
Oficina 0503

N.º

Todo billete está a disposición de su hijo. Cédulas a los tres meses.

PULSO FORCALLANO

ZONA DE ACAMPADA

El Ayuntamiento de Forcall tiene previsto iniciar el acondicionamiento de la zona de acampada para habilitarlo, de modo que sea un atractivo más para traer visitantes a nuestra población. Cabe destacar, que actualmente, el camping más cercano a Forcall, es el de Villafranca.

Inicialmente se realizará la parcelación y construcción de calles, dotando a cada parcela de luz y agua. Se tiene previsto adecuar tres tipos diferentes de parcelas (para las tiendas de campaña, para las caravanas y para poder ubicar casas de madera). Este último tipo como algunos de vosotros ya habréis podido observar en el letrero instalado en los terrenos; es el más novedoso. Los particulares podrán instalar su casa de madera, en las parcelas habilitadas para ello durante un periodo determinado pero prorrogable y a cambio de un alquiler al Ayuntamiento. Estas casas serán de entre 35 y 45 m2 con posibilidad de buhardilla. En estos momentos falta por definir las condiciones de instalación, pero podemos decir que existe gente interesada en ubicarse aquí.

Será pues, una opción novedosa para aquellos que quieren un lugar donde pasar sus vacaciones o tener una segunda residencia, a un precio asequible, teniendo su propia vivienda.

Letrero anunciador del nuevo "Centro de Turismo Rural de Forcall".

ABASTECIMIENTO DE AGUA

El pasado mes de junio, el Ayuntamiento tuvo que acometer una obra de emergencia en el depósito de Villores, de donde se suministra agua a la población de Forcall, procedente de Zorita. La bomba que había instalada era una bomba de poco caudal lo que provocaba que no llegara el agua suficiente al depósito de Forcall.

Debido a la sequía, el incremento de la demanda de agua era mayor a la de años anteriores, ya que son más los puntos que se abastecen, a la vez que algunos lugares que tenían un autoabastecimiento, tuvieron que recurrir al suministro municipal-. Por este motivo y antes que el problema se viera incrementado con la llegada de más visitantes en el mes de julio y agosto, se decidió cambiar la bomba por otra que bombea el doble de caudal.

Por otro lado, destacar que en el verano se ha tenido algún problema puntual de suministro, debido al incremento de la demanda en todos los pueblos que nos abastecemos del agua de Zorita. A la vez que ha habido algún problema eléctrico en el mismo depósito de Zorita, subsanado rápidamente por la empresa que gestiona el servicio, causando como decíamos algún pequeño problema en el suministro a la población de Forcall.

EQUIPAMIENTO RESIDENCIA 3ª EDAD

Se ha conseguido una ayuda de 24.000 euros para mejorar el equipamiento de la Residencia Municipal. Con esta ayuda se va a adquirir material necesario para el mejor funcionamiento de los diferentes servicios de la Residencia (cocina, fisioterapeuta, ocio y tiempo libre, mantenimiento, maquinaria diversa, sillas de baño, grúas, etc.) Se trata de material que hacía mucha falta y que se va a poder tener en breve.

Esta ayuda concedida por la Conselleria de Benestar Social, fue un compromiso del Director General de Servicios Sociales, en la reunión que mantuvo con el Alcalde de Forcall en Valencia en el mes de abril.

ESTIU CULTURAL

Como cada año, se ha desarrollado "l'Estiu Cultural i Esportiu" organizado por el Ayuntamiento de Forcall, en colaboración con otras entidades y personas.

Se han desarrollado múltiples actos dedicados al deporte, el teatro, la música, el medio ambiente, etc.

La programación empezó con la ya tradicional "Escola d'estiu" para los más pequeños, desarrollando para ellos Carlos y Víctor -los monitores-, múltiples actividades divertidas o de aprendizaje.

El día 23 de julio se realizó la bendición de los coches, introduciendo y recuperando la posterior comida con regalos, además de amenizar la tarde con baile. El acto fue muy participativo y concurrido.

Al día siguiente, teníamos que levantarnos un poco pronto para caminar a la Moleta y conocer, de la mano de Ferran Arasa, la ciudad de Lesera y posteriormente acudir a la conferencia en el Ayuntamiento.

Todo una clásica del verano nos esperaba el domingo 7 de agosto con la quinta edición de las cuatro muelas, como siempre, la organización estuvo muy bien y la participación también fue elevada.

El teatro también estuvo presente de la mano de María Sancho el día 11 de agosto, del Col·lectiu Cargol con cuentos para los más

Estiu Cultural 2005.

pequeños y de la Asociación Amics de Palanques, que nos amenizaron con música y alguna que otra actuación cómico-teatral.

Dos exposiciones albergó el Ayuntamiento en la semana previa a fiestas y durante el primer fin de semana festivo, la primera con título "Cultura Juvenil" de la Extensión Universitaria de la UJI nos hacía un recorrido desde los años 60 a la actualidad, con posters y elementos audiovisuales. La segunda se trataba de una exposición de cuadros de Forcall, de pueblos de alrededor o de paisajes; realizada por Josep Monfort.

El deporte también estuvo presente con la realización de diferentes campeonatos de fútbol sala, ping pong, frontenis, fútbolín o ajedrez, patrocinados por empresas locales.

Ya en el mes de septiembre, se han desarrollado las excavaciones a la Moleta, donde podían participar todos los forcallanos/as, en el próximo número ya informaremos de forma más amplia. Para finalizar, el día 24 se ha realizado la presentación del libro "Inscripcions romanes de l'Alt Palància, Edeba, Lesera i els seus territoris" de los autores Josep Corell y Xavier Gómez, de la Universidad de Valencia.

Bendición de vehículos en la "Festa dels Xofers". Fotos: S. Bordás

RESTAURACIÓN DE MUROS

Se están ejecutando las obras de restauración de muros del camino de la ermita de la Consolación y de la Font de l'Om, con un total de 50 m³ de muros restaurados. Las obras se están llevando a cabo por la Brigada Municipal y cuentan con un presupuesto de 8.000 euros, de los que 6.000 euros se concedieron por la Conselleria de Territori dentro de las ayudas de restauración de muros que pueden solicitar tanto particulares como entidades públicas.

CAMIÓ DESCOMUNAL PASSA PEL FORCALL

Per tal de poder transportar un transformador de tres columnes i triple relació de transformació, fabricat a Córdoba, amb unes dimensions de 11'41 m. de llargària, 4'25 m. d'alt i 3'32 d'ample i un pes de 237.000 Kg, s'han tingut que condicionar les carreteres de la nostra comarca.

Ha calgut un estudi previ, que comença l'any 2003. Al febrer de 2005 comença un recorregut per tren fins a Casp que s'allarga fins al maig. Ja per carretera comença el seu lent recorregut per arribar a Forcall el 4 de juliol. A l'empalme ja van començar els primer problemes, es va tenir que ampliar una corba a la carretera de Cincorres i es va tenir que reomplir de terra el desnivell de la zona de la Cooperativa i Sant Josep.

El dia 5, el camió va intentar passar per la corba que gira cap a la residència, però a pesar de la demolició que es va fer per eixamplar la corba, els intents van ser inútils, va caldre treballar tot el dia, canviar una de les dos tractores, eixamplar una vegada més la corba, per tal de poder passar el dia 6 i arribar per fi a Feiximeno.

Va ser tot un espectacle que van seguir de prop nombrosos curiosos, com Santi Aguilar, que ens ha cedit dos impactants instantànies que serveixen de testimoni d'aquest moment i posen en evidència la falta d'infraestructures viàries que patim.

LA PARRÒQUIA

XERRADA SOBRE EL SENTIT DE LA HISTÒRIA

Els passats dies 18 i 19 d'agost, es van donar a l'església de Forcall dues conferències sobre "El sentit de la història. Jesucrist. La seva influència en la història humana". L'audiovisual dona una visió global de la aventura humana al llarg dels segles per explicar el sentit de la vida del homes.

Les va donar el P. Hernán Pereda, pare general dels cooperadors parroquials de Crist Rei. És autor de nombroses obres catequètiques i home de mitjans de comunicació social. Ha sortit durant anys a Tele Madrid en un programa de divulgació religiosa i així mateix ha tingut activitat televisiva a l'Argentina. Es poden trobar nombroses referències d'aquest gran comunicador mitjançant el buscador d'internet. Les xerrades van ser molt de l'agrat dels assistents, tant laics com religiosos, on es presenta els cicles històrics com eren abans de Crist i com són després de Crist.

Al final de les xerrades es van poder comprar dues obres de l'autor de les conferències: "Bibliograma" i "Historiograma", que són dos resums dels fets històrics amb referència als fets bíblics, que encara estan a la venda a la parròquia de Forcall.

Xavier Sanuy

Foto: José Mª Sanuy Moya.

Foto: Sergi Bordàs.

15 d'Agost, "EL DIA DE LA PARRÒQUIA"

A la meitat del mes d'agost l'Església celebra l'Assumpció de la Mare de Déu. A la nostra parròquia tenim un motiu més de fer festa, si cal, i es que tenim a l'Assumpta com a titular.

Aquest any vam intentar que fos un dia realment de festa, i així va ser. Va ajudar molt la missa, que va ser molt viscuda per tots els feligresos. També el posar la processó després de l'eucaristia i la "picadeta" que vam fer al acabar la processó, al mateix carrer de l'església.

Un dia per tant de molta alegria espiritual i també joia de compartir la fe amb molts veïns del poble. L'any que, ve si Déu vol, tornarem a repetir-ho.

Mossen Xavier

DEPORTES

por Fermín Peris

Se ha celebrado en Morella el tradicional torneo de fútbol sala de la Semana de Juventud, que ha sido ganado por el equipo Hermanos Castel de Forcall, quedando subcampeón el equipo Estación de Servicio Aguilar de Morella.

El equipo forcallano participaba por primera vez en este torneo, junto con once equipos más, entre los que se encontraba otro equipo forcallano, el Pup Grèvol, que el pasado año llegó a ser semifinalista.

Por otro lado en Forcall, con motivo de las fiestas patronales, se organizó por primera vez un torneo de fútbol-7, que se disputó en el remodelado campo de hierva. La final fue muy reñida, quedando campeón el equipo formado por las collas El Cau-Boira Baixa, subcampeón el de La Comuna y el tercer lugar fue para El Garito.

Los más pequeños de la comarca, con dos equipos de Els Ports jugando en nuestro pueblo, Benjamines, de 8 a 10 años, y Alevines, de 10 a 12 años, han comenzado la pretemporada el 25 de septiembre con dos partidos amistosos contra el Vinaroz, para preparar la liga.

A lo largo del verano y con motivo de las fiestas patronales se han desarrollado diversas competiciones, patrocinadas por comercios y asociaciones, con los resultados que seguidamente se indican.

GUINYOT (Bar Els Ports)

Campeones, José Miralles y Miguel Altaba
Subcampeones, Juan Carlos Pinell y Miguel Martí -Nelo-

GUINYOT (Llar de jubilats Bisgargis)

Campeones, Roberto Segura y Silverio Pérez
Subcampeones, Consuelo Ferrer y Ramona Climent

BOTIFARRA (Bar Ca Costa)

Campeones, Quintín Álvarez y Paco González.
Subcampeones, Paco Sancho y Manu Sorribes

FRONTENIS (Forn de Paco)

Primera, Rebeca Milián. Segunda, Ana Aurora Forés. Tercero, Mario Martí.

PING-PONG (Pub El Grèvol)

Primero, Toni de Villores. Segundo, Iván Álvarez. Tercero, Jorge Tena.

AJEDREZ (Bar Volta de Guarch)

Primero, Joan. Segundo, Sancho. Tercero, Noé.

PETANCA (Associació Puig-Blanc)

Campeones, Silverio Pérez y Carlos González.
Subcampeones, Angel Duarte y Delfín Ramia.

RECTOROLOGI FORCALLÀ I

L'anagrama de "Pinceladas Históricas" dissenyat pel recordat Sr. Josep Sabater, que encapçala el interessant article "Quinke Libri" del bon amic, Santi Polo, que figura a l'anterior "Bisgargis", em va recordar i revifar aquella il·lusió i entusiasme amb que solia preparar les meves col·laboracions pel nostre estimat butlletí.

En aquests últims anys he anat desprenent-me de la major part de la documentació manuscrita que tenia recollida, fruit de moltes hores i anys de recerca pels diferents arxius, especialment sobre el tema "Toponímia Forcallana", la urbana i la del terme, un ric tresor filològic i històric que corre risc de perdre's. Pacientment, al llarg de la meua vida, anava enregistrant cada u dels topònims que localitzava en antics pergamins i manuscrits, sobre tot els materials, (1) fent constar sempre la font documental, els anys que hi figurava així com les confrontacions.

Ho vaig lliurar en dipòsit a la Junta Directiva de la Colònia confiant que, pel temps, sortiria publicat amb la supervisió i comentari de l'il·lustre filòleg, catedràtic universitari i bon amic, el Dr. Ernest Querol.

El material que em restava sobre aquestes terres, sobre el "Conreu de l'arròs al delta de l'Ebre" i les "Plagues de la llagosta", l'he donat a dos amics de Tortosa, professors i investigadors.

Fent la definitiva revisió del material he trobat la fotocòpia d'un document, procedent de l'Arxiu Eclesiàstic de Morella, que considerem com una bona aportació a la història dels Rectors i nombrosos Beneficis i Beneficiats de la nostra Parròquia. A més ho podem ampliar amb les notes extretes dels Protocols Notarials, de l'Arxiu Parroquial i dels "Documents antics" de l'Arxiu Municipal de la Vila.

Dissortadament lo religiós, en aquests temps, no està de "moda". N'hi ha molta propaganda escrita i pels mitjans de comunicació i fins per part dels poders públics en contra. Tot això no arribarà a destruir la ferma realitat de vint segles de vigència d'un fet, avui discutit, de la forta personalitat d'una Europa amb arrels cristianes.

Es veritat que l'església, a vegades, no ha estat històricament a l'alçada que li corresponia, posant-se al lloc oposat del que predicava. Per això Juan Pau II va demanar perdó públicament.

EL RECTOROLOGI FORCALLÀ

Començant pel Rectorologi i ecònoms (2) forcallans, direm que la llista serà ben minsa per no haver pogut treballar lliurement a l'Arxiu Històric Eclesiàstic de Morella; ens referim als segles XIV i XV.

Segle XIV

Any 1391 Sancho Navarro, beneficiat del Benefici fundat per Llorens Malgrat (A.H.E.M.).

Any1392 Jaume Guarch, vicari (3). Hi haurà cinc Beneficiats. (A.H.E.N.).

Segle XV

Any 1482 Antoni Nogueres, vicari. (A.H.N.M. Not. Forcallà Antoni Pedro).

Any 1496, setembre, 30. Miquel Pedro, vicari temporal. (La mateixa font).

Any 1497, novembre, 16. Pere Ortí, rector del Forcall. Canvi del retaule a l'església de Sant Miquel. (4) (La mateixa font).

Segle XVI

Any 1519/28/31/37 (5)/40. Joan Meseguer. Clero, 5 capellans.

Any 1549 Jaume Piulart, vicari.

Any 1556 (6)/59/62/68/70/76, juny, 13. Mort del rector Jaume Piulart.

Any 1577, gener, 28. Joan Colàs, rector.

Any 1580/93 Joan Colàs, rector (7), que durar fins 1607.

NOTES

(1) Més d'un centenar n'he pogut buidar, pàgina per pàgina.

(2) Ecònom. Diccionari Català, Valencià, Balear. Alcover-Moll. Sacerdot que segueix una parròquia vacant de rector.

(3) Pel que recordem, les esglésies del Forcall i de Cictorres pretenien, des de la seva fundació, a la de Morella, la qual nomenava un vicari.

(4) Com acabem de fer, en lo successiu anirem intercalant anècdotes, esdeveniments, fundacions, per tal de presentar els llistats més atractius.

(5) El que inaugura i subscriu part del primer volum dels Quinke Libri parroquials (1537-1607), "informatizat" pel senyor Polo.

(6) Des de l'any 1556, l'església atenia l'ensenyança. El "mestre de cant (o de capella) era el mestre de chichs". Tenia l'obligació de "mostrar de cantar... cant d'orgue, contrapunt e a chichs llegir e escriure". Després fou el Beneficiat organista de la parròquia, el "mestre de nens"... fins l'any 1846, a la mort de mossèn Josep Guarch Prats, últim organista i "mestre de chichs".

(7) El bon rector va viure i sofrir, l'any 1577, una de les epidèmies de pesta més greus que ens detalla amb laconisme en les partides de defuncions: 89 víctimes mortals en el quatre mesos que durà (de setembre a desembre), quant el normal de defuncions a l'any era d'uns dotze.

(Continuará)

CUIDADORAS DE LAS ROPAS DE LAS DANZAS FORCALLANAS

Desde las fiestas del año 1964, último en el que hubo mayores de Sant Vito, dos mujeres de nuestro pueblo: Josefina Milián (de la casa Casadico), ya fallecida, e Isabel Mampel Sancho, se hicieron cargo del cuidado y la conservación de los trajes de nuestras danzas.

Año tras año, días antes y días después de las fiestas, repartían y recogían los trajes de Varetas, Arquets y Dansants.

¡Cuántos recuerdan haber ido a casa de Josefina primero y de Isabel después para recoger en la Iglésia, aquello que con mimo y esmero había sido guardado en cajas y maletas tras las últimas fiestas!.

Estas mujeres han demostrado vocación y dedicación a nuestro pueblo, para que en sus fiestas no faltara el colorido que han lucido las danzas en cercavilas y procesiones, conservando el patrimonio de nuestras tradiciones.

Durante este año Isabel ha traspasado

al Mosén, la llave del armario de las danzas pues, a su edad, ya se hace pesada toda esta "trotina".

Ahora es Mª Nieves Dauden quien se encarga de estos menesteres.

Para que nuestra tradición se mantenga es necesario que haya siempre alguien, entre bambalinas, que haga *un trabajo* que en la escena no destaca porque está bien hecho.

EXPOSICIÓN DE FOTOGRAFÍA DE ÉPOCA "UN PASADO MUY PRESENTE"

La planta baja del edificio del Ayuntamiento de Villores, antiguo Palacio de la Marquesa, ha acogido del 15 al 21 de agosto, una interesante exposición de fotografías antiguas de la población, que evocan un tiempo y unas costumbres pasadas que todavía están en el recuerdo de muchos.

La exposición ha sido posible gracias al trabajo desinteresado de José Querol Carbó, investigador incansable que ha conseguido recopilar cientos de imágenes de las calles llenas de trabajadores de la alpargata, de fiestas, del día a día de la población. En esta exposición se muestran solamente una pequeña parte de su colección, lo que permitirá repetir esta experiencia, que nunca antes se había realizado en Villores.

Destacar también otra faceta de José Querol, su trabajo de investigación sobre la Guerra Civil en nuestra comarca, rescatando documentos muy interesantes tanto para su pueblo, como para otros de la comarca, como es el caso de Forcall. Esperemos ver pronto el resultado de sus trabajos que, sin duda, no dejarán a nadie indiferente.

XXVIII APLEC DELS PORTS A MORELLA

"Som una comarca viva"

Del 28 al 31 de juliol Morella a estat, més que mai, la capital de la comarca, al acollir la celebració de la 28a edició de l'Aplec dels Ports.

El programa d'activitats a estat molt extens, destacant les actuacions musicals que han comptat amb grups prou coneguts per tots com Lax'n'Busto, Al Tall o Obrint Pas, entre d'altres.

Fins a cinc exposicions es van veure a Morella al llarg de l'aplec, així com un bon grapat de representacions teatrals, a càrrec de les companyies Artristras, Verdcel, Xiriquiteula Teatre, La Industrial Teatrera, El Teatre de l'Home Dibuijat, etc.

Els dolçainers i tabaleters de la comarca i les danses Guerreres de la Todolella van donar la nota comarcal.

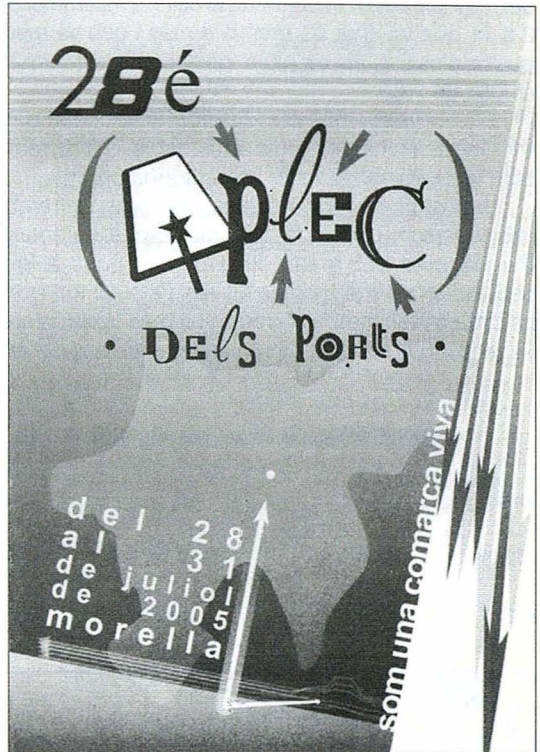
Representants municipals de Morella, Vilafranca, Cinctorres, Forcall, Portell, Castellfort, Herbers, la Todolella, Castell de Cabres i Sorita, van seure junts a la tradicional taula rodona, on van tractar els temes que més preocupen a la gent de la comarca en aquests moments.

Aquest any els parcs eòlics van centrar l'atenció de la trobada, son molts els interessos en joc i el sentir popular es de certa desconfiança per com es gestionaran els recursos que es puguin generar. Es tracta d'una ocasió única per donar un impuls al municipis de l'interior de la comunitat, tant de la nostra comarca com d'altres, i es tem que els recursos generats a les terres muntanyoses de la comunitat acabin sent utilitzats per inversions a la plana o a la costa.

Cal destacar que els dies d'Aplec van transcórrer sense incidents remarcables, tant la zona d'acampada, les de aparcament, con els serveis d'accés a la població, van funcionar amb fluïdesa. Els visitants habituals i els de l'Aplec van conviure perfectament i de vegades els turistes, sorpresos, van unir-se a la festa.

Les xifres no deixen lloc a dubtes respecte al poder de convocatòria de l'Aplec del Ports, 400 voluntaris de totes del edats, 6.000 vehicles, 712 tendes de campanya i 17.000 visitants vinguts de la pròpia Comunitat Valenciana i de l'Aragó i Catalunya, principalment.

El 28e Aplec ja es historia, han estat uns dies viscuts amb intensitat, amb el crit de "Visca l'Aplec i Som una comarca viva! s'acomiadaven tos els joves de la comarca. Els Ports ja mira a Sorita per al proper Aplec.

El temps

ESTACIÓ METEOROLÒGICA
RIU DE XIVA - FORCALL

Miguel Rodés. Gràfics: Laia Ferrer

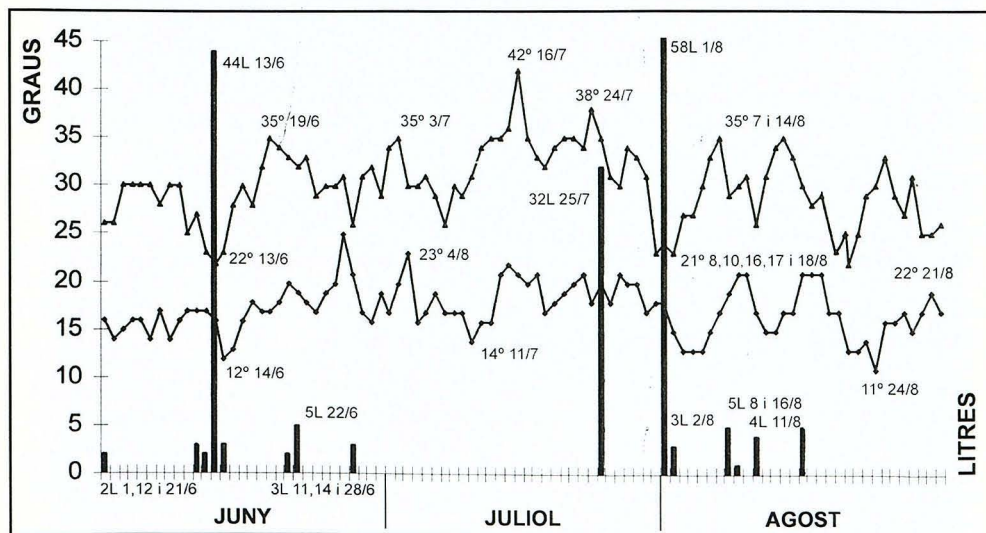
Amb temperatures altes i precipitacions va transcórrer el mes de juny, la temperatura màxima del mes la trobem el dia 19 amb 35° i la mínima el dia 14 amb 12°. Destacar el fort vent dels dies 9 a 11 que va anar de menys a més i que va acabar amb tronada i grans, com a preludi de quatre dies seguits de pluja, destacant els 44 l/m2 del dia 13. En total al llarg del mes, es van recollir 64 l/m2.

El juliol va ser molt sec i calorós, amb una màxima de 42° el dia 16 i una mínima de 14° el dia 11. Com a fet meteorològic remarcable, la forta tempesta del dia 25, que va deixar caure pedres com nous i un total de 32 litres d'aigua per m2.

L'agost va ser molt inestable, va començar amb una jornada d'aigua i grans, van caure 58l/m2 i les pedres tenien la mida de cigrons. La tronada del dia 8 també va deixar caure una mica d'aigua, però amb grans de la mida de nous, al igual que el dia 16, però en aquesta ocasió les pedres van ser més petites. El vent va bufar fort i fresc de l'Oest el dia 20, el que va propiciar una baixada de les temperatures, la nit més freda va ser la del dia 24 amb tant sols 11°. La màxima va ser de 35° els dies 7 i 14 i en total, al llarg del mes, es van mesurar 75 litres d'aigua per m2.

	Mitjana Màxima	Mitjana Mínima	Total Pluja	Màxim Vent
Juny	29,1°	16,9°	64 l	Dies 8,10,11 i 12 (Llevant)
Juliol	32,5°	18,8°	32 l	Dia 31 (Llevant)
Agost	28,6°	16,5°	75 l	Dia 20 (Cerc), dia 30 (Llevant)

	Mitjana Màxima	Mitjana Mínima	Total Pluja	Màxim Vent
Juny	29,1°	16,9°	64 l	Dies 8,10,11 i 12 (Llevant)
Juliol	32,5°	18,8°	32 l	Dia 31 (Llevant)
Agost	28,6°	16,5°	75 l	Dia 20 (Cerc), dia 30 (Llevant)

RACÓ POÈTIC

SALUTACIÓ DE LA COMISIÓ FESTES' 05

Forcallanes y forcallans.

*Les festes estan a punt de començar
i tots molt bé ho hem de passar.*

*Un any més la nova comissió
ho ha organitzat tot am il·lusió.*

*Gegants, xaranga i sangria
faran començar la festa amb alegria.*

*A l'ermita pujarem
i amb la llum del farolet baixarem.*

*Arquets, gitanetes i varetes
moltes danses ballaran
dansants, vergis i llauradoretas
a Sant Vito i la Consolació acompanyaran.*

*Trabalets i dolçaines tocaran
i totes les festes ens amenitzaran.*

*Per totes les colles voltarem
el diumenge ens disfressarem
què bé ens ho passarem!!!!*

*A la cuina entrarem, ens arremangarem
i amb un bon sopar en la mostra
sorprendrem.*

*Orquestres, processons i sopars
gincana, bous, coets i dinars...
tots a col·laborar i disfrutar*

*Amb els millors desitjos, per finalitzar
anirem a tot el món a participar.*

Bones festes!!!!

La comissió

Foto: Carmina Pesudo.

LES 4 MOLES

AGOST DE 2005

El dia 7 d'agost es va celebrar la V edició de Les 4 moles.

Aquest any hem tornat al recorregut clàssic de 4 pujades i 4 baixades. Hem tingut 198 participants a més dels organitzadors, 32 entre controls, transport i escombres.

El dia van ser de molta calor, i la caminada ha estat la més ràpida de totes, També contribuïa que el camí per la 4ª mola, la mola Garumba, era mes curt, pujar a la font de la Carrasca i seguint el PR 116 per la plaça dels Moros, sala dels Moros, rodejant la Roca de Migdia, i la baixada per l'assagador, l'Ermita de la Consolació, la font de l'Hom i Forcall.

Els primers en arribar han estat forcallans i ja es coneixen el camí, el primer ho va fer en 3.20 hores, 9 participants van baixar de les 4 hores, la majoria va necessitar entre les 6 i 7 hores. I l'escombra eixint a les 7 va arribar a les 14.20 fent el recorregut en 7.20 hores

Les condicions de calor han fet més selectiva la caminada, a la Gravera els abandonaments ja estaven previstos pels participants que ho deixaven. A la font del Roure no va fer falta tancar el control a les 12.30, els participants que arribaven a les 12.00 en molt de seny, ja no continuaven.

Aquest any hem tingut participants de Forcall i els Ports, també de Benicarló, Vinaròs, Castelló, Traiguera, Benigànim, La vall d'Uxó, Almassora, Sant Joan de Moro, Paiporta, Silla, Vila-Real, l'Alcora, i estiuiejants de Catalunya.

Aquest any han augmentat les pernoctacions a les instal·lacions proporcionades per l'ajuntament i també alguns participants han ocupat establiments hotelers i cases rurals.

L'itinerari continua sent interessant i hem trobat la mida al menjar dels avituallaments, adequat al pressupost i als caminants. Cafè, xocolata, bollos corridos, de sucre, de poma, de préssec, també plàtans i refresc de llimona.

Estem plantejant si fem la caminada en una època de menys calor, per poder fer una caminada més tranquil·la i oberta a tot tipus de caminant, deixant els controls més tems oberts tant pels que corren, com per als que van a passejar.

Podem aprofitar la xarxa de senders oficials marcats a la comarca i fer rutes diferents, encara que pujades i baixades sempre n'hi hauran.

L'associació Portmader a publicat una guia dels senders de la comarca senyalitzats i comentats per Jorge Menbrado i Anna Puig.

Aquesta és la primera publicació que reuneix tots els camins marcats a la comarca. Ara per caminar ja no fan falta les banderoles de Les 4 moles.

Durant tot l'any, ens podem fer una ruta a mida combinat els diferents senders, tenint el quilometratge, les hores aproximades, la descripció de la ruta i de totes les cruïlles i pistes, les úniques sorpreses seran les del paisatge i serà mes difícil el perdre.

Os animen a provar-ho.

Ismael Carbó.

ESTATUT D'AUTONOMIA DE LA COMUNITAT VALENCIANA

LLEI ORGÀNICA 5/1982, d'1 de juliol,
d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana

(continuació)

Valencianes, aprovada per majoria absoluta, s'establiran les fórmules generals de coordinació i la relació de les funcions que calga coordinar, i es fixaran, si s'escau, les singularitats que, segon la naturalesa de la funció, siguen indispensables per a llur coordinació més adequada. A l'efecte de coordinar aquestes funcions, els pressupostos de les diputacions que aquestes elaboren i aproven, s'uniran als de la Generalitat Valenciana.

4. Les diputacions provincials actuaran com a institucions de la Generalitat Valenciana i estaran sotmeses a la seua legislació, reglamentació i inspecció, quan executen competències delegades per aquesta.

5. Si una diputació provincial no compleix les obligacions que aquest Estatut i altres lleis de les Corts Valencianes li imposen, el Consell, amb el requeriment previ al president de la diputació de què es tracte, podrà adoptar les mesures necessàries per a obligar-la al compliment forçós d'aquestes obligacions. La diputació provincial podrà recórrer davant el Tribunal Superior de Justícia Valencià previst en aquest Estatut.

Les Corts Valencianes, per majoria absoluta, podran revocar la delegació de l'execució d'aquelles competències en què l'actuació de les diputacions atempte contra l'interès general de la Comunitat Autònoma.

TÍTOL V

Economia i hisenda

Article 48

1. La Comunitat Autònoma Valenciana disposarà, per al correcte desenvolupament i execució de les seues competències, de patrimoni i hisenda propis.

2. L'activitat financera de la Comunitat

Valenciana no suposarà, en cap cas, l'establiment de privilegis econòmics o socials.

3. La Generalitat Valenciana gaudirà del tractament fiscal que la legislació establezca per a l'Estat.

Article 49

1. En cas que la Generalitat, si així ho preveu la legislació sobre règim local, establezca tributs sobre fets precisament sotmesos a la imposició municipal per les corporacions locals, la llei que establezca el tribut arbitrarà les mesures de compensació o coordinació a favor d'aquestes corporacions, de manera que els ingressos d'aquestes no siguen reduïts ni minvats en llurs possibilitats de creixement futur.

2. Els ingressos dels ens locals de la Comunitat Valenciana, consistents en participacions en ingressos estatals i en subvencions incondicionades, seran percebuts a través de la Generalitat, la qual els distribuirà d'acord amb els criteris legals que la legislació de l'Estat establezca per les participacions esmentades.

Article 50

1. El patrimoni de la Generalitat està integrat per:

a) Els béns i drets dels qual siga titular l'ens preautonòmic en el moment de l'aprovació d'aquest Estatut.

b) Els béns i drets afectes als seveis transferit per l'Estat a l'ens preautonòmic.

c) Els béns procedents d'herències intestades, quan el causant tinga la condició jurídica de valencià, en els termes que estableix la legislació de l'Estat.

d) Els béns i drets adquirits per la Generalitat mitjançant qualsevol títol jurídic vàlid.

2. El patrimoni de la Comunitat Autònoma, la seua administració, defensa i conservació, seran regulats per llei de les Corts Valencianes.

Article 51

La hisenda de la Comunitat Autònoma és constituïda per:

a) Els ingressos procedents del seu patrimoni i la resta de drets privats, deixes, donacions i subvencions.

b) Els impostos propis, taxes i contribucions especials, d'acord amb el que establezca la llei prevista en l'article 157.3 de la Constitució.

c) Els rendiments dels impostos cedits per l'Estat.

d) Els recàrrecs sobre els impost estatals.

e) Un percentatge de participació en la recaptació total de l'Estat, inclosos els rendiments dels monopolis fiscals.

f) Les assignacions i subvencions a càrrec dels presupostos generals de l'Estat.

g) L'emissió de deute i el recurs a crèdit.

h) Els ingressos procedents del Fons de Compensació Interterritorial.

i) El producte de les multes i sancions en l'àmbit de la seua competència.

j) Qualsevol altre tipus d'ingressos que es puguen obtenir en virtut de lleis.

Article 52

1. Se cedeix a la Generalitat Valenciana, en els termes previstos en el número 3 d'aquest article, els rendiments dels tributs següents:

a) Impost sobre el Patrimoni Net.

b) Impost sobre Transmissions Patrimonials.

c) Impost sobre Successions i Donacions

d) La imposició general sobre les vendes en la fase minorista.

e) Els impostos sobre consums específics en la fase minorista, tret de les recaptacions mitjançant monopolis fiscals.

f) Les taxes i altes exaccions sobre el joc. L'eventual supressió modificació d'alguns d'aquests tributs n'implicarà l'extinció o modificació de cessió, sense perjudici de les compensacions que establezca l'Estat

d'acord amb el Consell.

2. El contingut d'aquest article es podrà modificar mitjançant acord del Govern amb la Comunitat Autònoma, el qual serà tramita pel Govern com a projecte de llei. A aquest afecte la modificació d'aquest article no es considerarà modificació de l'Estatut.

3. L'abast i condicions de la cessió es establirà la comissió mixta a què fa referència la disposició transitòria tercera que, si de cas, ho referirà a rendiments de la Comunitat Autònoma. El Govern tramitarà l'acord de la comissió com a projecte de llei o, en cas de raons d'urgència, com a decret llei en el termini de sis mesos a partir de la constitució de les primeres Corts Valencianes.

Article 53

1. La participació en els impostos de l'Estat, esmentada en la lletra e) de l'article 51, es fixarà d'acord amb el Parlament i el Govern de l'Estat, amb subjecció a les normes de la llei orgànica que desenvolupa l'article 157 de la Constitució.

2. El percentatge de participació serà revisat en els supòsits previstos per la llei i, en tot cas, cada cinc anys.

Article 54

1. La gestió, recaptació, liquidació i inspecció dels tributs propis, els crèdits i les formes de col·laboració en aquestes matèries, en relació als impostos de l'Estat, s'adequaran a la Llei Orgànica establerta a l'article 157.3 de la Constitució

Article 55

1. Correspon al Govern Valencià l'elaboració del pressupost de la Generalitat, el qual ha de ser sotmés a les Corts Valencianes per a la seua aprovació. Tota proposició o esmena que supone un augment dels crèdits o minva dels ingressos pressupostaris requerirà la conformitat del Govern Valencià per a ser tramitada.

2. El pressupost de la Generalitat serà únic i s'elaborarà amb criteris homogenics amb els de l'Estat. El pressupost té caràcter anual.

3. El pressupost inclourà necessàriament la totalitat dels ingressos i despeses dels organismes i, si s'escau, els beneficis fiscals que afecten els tributs propis establerts per les Corts Valencianes.

4. El pressupost ha de ser presentat a les Corts Valencianes, almeyns amb dos mesos d'antelació al començament de l'exercici corresponent. Si no és aprovat el primer dia de l'exercici, hom condiderarà prorrogat el de l'exercici anterior fins a l'aprovació.

Article 56

1. La Generalitat, mitjançant acord de les Corts Valencianes, podrà emetre deute públic per finançar despeses d'inversió.

2. El volum i les característiques de les emissions s'establiran d'acord amb l'ordenament general de la política creditícia i en coordinació amb l'Estat.

3. Els títols emesos tindran la consideració de fons públics a tots els efectes.

4. Si l'Estat emet deute que afecte un servei traspasat a la Generalitat Valenciana, aquesta tindrà dret a una participació en funció del servei que presta.

Article 57

La Generalitat Valenciana queda facultada per a constituir institucions de crèdit especialitzades i altres institucions necessàries per a la seua política econòmica, en els termes establerts en la legislació de l'Estat.

Article 58

1. La Generalitat Valenciana, en l'exercici de les competències que li atribueix aquest Estatut, podrà constituir entitats i organismes per al foment de la plena ocupació i del desenvolupament econòmic i social.

2. La Generalitat Valenciana està facultada, mitjançant llei de les seues Corts, per a constituir un sector públic propi que hom coordinarà amb l'estatal.

3. En els termes i nombre que establezca la legislació general de l'Estat, la Comunitat Autònoma Valenciana proposarà les persones que han de formar part dels òrgans d'administració d'aquelles

empreses públiques de titularitat estatal implantades al seu territori.

Article 59

El control econòmic i pressupostari de l'activitat financera de la Generalitat Valenciana correspon a la Sindicatura de Comptes, sense perjudici del que estableix la legislació de l'Estat. Una llei de les Corts Valencianes en determinarà la composició i funcions, així com l'estatut dels seus membres.

Article 60

Per llei de les Corts Valencianes es podrà crear un Consell Econòmic i Social. En aquesta llei se'n regularà la composició i funcions i estatut dels seus membres.

TÍTOL VI

Reforma de l'Estatut

Article 61

1. La iniciativa de la reforma de l'Estatut correspon al Consell, a la cinquena part dels membres de les Corts Valencianes o a les Corts Generals. La reforma de l'Estatut haurà de ser aprovada per les Corts Valencianes, mitjançant acord adoptat per tres cinquenes parts dels seus membres, tret que només tingués per objecte l'ampliació de l'àmbit competencial, en el qual cas serà suficient la majoria simple de les Corts Valencianes.

2. Els tràmits posteriors a l'aprovació per les Corts Valencianes de la modificació pretesa seran els mateixos que hom requeri per a l'aprovació d'aquest Estatut.

3. Si la reforma no obtingués les majories previstes per a cada cas en l'apartat 1 d'aquest article, o els requisits exigits per la seua aprovació, hom no podrà iniciar un nou procediment de reforma sobre el mateix punt durant el mateix mandat de les Corts Valencianes.

4. Si les Corts Generals no aproven la reforma proposada, hom la remetrà a les Corts Valencianes per a una nova deliberació, i s'hi acompanyarà un missatge motivat sobre el punt o punts que haguessen ocasionat la devolució, amb la proposta de solucions alternatives.

NOTÍCIES BREUS

NAIXEMENT

El dia 7 de setembre, a Castelldefels, Daniel Sanuy Piquer, fill de José María (Immaculada de Ca Moreres) i Immaculada (Leoncio de Ca Soler i Berta).

MATRIMONIS

El dia 19 de març van contraure matrimoni, a l'església de Nuestra Señora de la Esperanza de Calanda, Santi Sancho Escorihuela i Rosa María Egea Mir.

El dia 24 de setembre van contraure matrimoni, a l'església de la Mare de Déu de l'Assumpció de Forcall, José Luis Viñals Pitarch i Tania González Escorihuela.

El dia 24 de setembre van contraure matrimoni, a Perelada -Girona-, Xavi Font i Sandra Fornell, néta de Paquita Rodríguez.

COMUNIONS

El dia 15 de maig va fer la primera comunió Iván Igual Segura, a la parròquia del Carme, de Castelló.

El dia 22 de maig va fer la primera comunió Andreu Gil Sorribes, a la parròquia de l'Esperança, de Castelló.

El dia 15 de maig va fer la primera comunió Balma Subias Cano, a la basílica de la Milagrosa, de Madrid.

NOCES DE PLATA

Vicente Escorihuela Monserrate i Trini Rodés García, el dia 13 d'agost. Manuel Carbó Puig i Maria Pilar Omedes Omedes, el dia 27 d'agost.

CONFIRMACIÓ

Víctor Escorihuela Rodés, el 25 de maig.

DEFUNCIONS

El dia 28 de juny, a Barcelona, Josep Amela i Ferrando, als 84 anys.

El dia 25 d'agost, a Benicàssim, Agustín Fuster Centelles, als 67 anys, va ser enterrada a Forcall.

El dia 21 d'agost, a Forcall, Manuel Beltrán Dolz (Masico), als 72 anys.

El dia 19 de setembre, a Barcelona, Consuelo Sabater Querol (Albardera), als 84 anys, les seves cendres descansen a Forcall.

En pau descansin.

ESTUDIS

El 13 de juny va obtenir el títol de Doctora per la Universitat de Barcelona, Immaculada Piquer Vives, amb la tesi "Iniciació a l'anglès com a llengua estrangera en educació infantil".

Andrés Torres Carceller (fill de Consuelo de Morondo) s'ha graduat en Belles Arts, les seves obres ja han cridat l'atenció d'alguna galeria de Barcelona.

FOTOS

Si teniu fotos dels primers anys de la Colònia i dels autocars que anaven a festes, penseu en deixar-les pel llibre.

NOU BAR

Aquest estiu a obert les portes un nou Bar a Forcall, Ca Costa, que es troba situat al mateix local que va ocupar l'entranyable "Bar Nuevo", per tots conegut com "El Gilo".

LUDOTECA

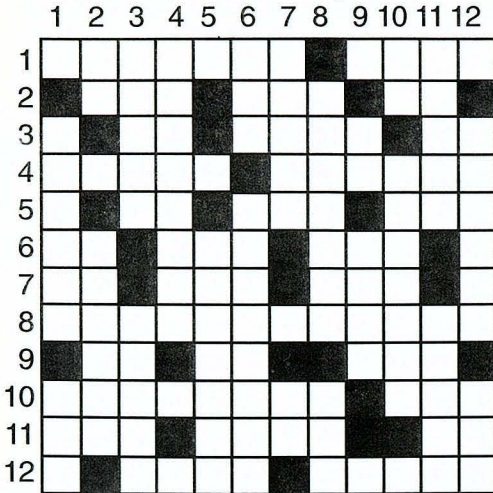
Des del passat mes de febrer Forcall conta amb una ludoteca, destinada per als més menuts.

Es troba situada a l'antic local de la llar de jubilats, a la primera planta del cèntric edifici de la plaça Major. L'espai consta de dos sales, una està destinada a la joventut i l'altra a ludoteca.

Aquesta iniciativa a estat possible gràcies a l'Associació La Forca, creada per un grup de mares desitjoses de poder tenir un espai amb jocs pels xiquets, sobretot pels mesos d'hivern.

CRUCIGARGIS N.º 37

FRANCESC CARCELLER

“ÁRBOLES”

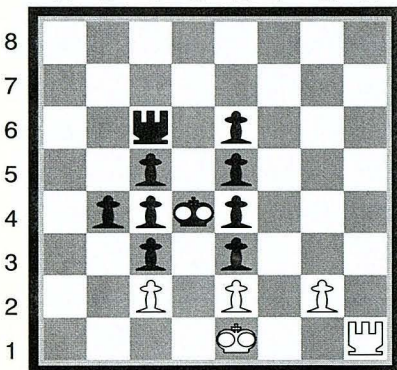
HORIZONTALES: 1. Uno de los Árboles que saldrán en el crucigargis, muy emblemático en nuestra comunidad valenciana. Otro árbol. 2. Al revés, sonido que produce el ser humano para comunicarse. De nuevo al revés, posesivo. Conozco. 3. Vocal. Nombre de letra. Título de una famosa serie de humor británica, que también es el apellido del protagonista en la mencionada serie. Lengua provenzal. 4. Famoso río asturiano por sus competiciones de piraguas. Al revés, árbol. 5. Vocal. Artículo. Radiación emitida por cuerpos calentados a altas temperaturas que es percivida por los ojos. Al revés, desmenucé con los dientes. 6. Dios del Sol. Agente de la propiedad inmobiliaria. Río suizo. Vocal. 7. Al revés, matrícula española. Al revés y en inglés, hombre. En catalán, la "casa de las aves. La última. 8. Otro árbol. 9. Símbolo químico. Preposición. Al revés, onda marina. 10. Acontecimiento inesperado. Otra onda marina. 11. 12. Cincuenta. Árbol muy común en España y con muchas variedades. Otro árbol.

Tueste. Árbol. Al revés, símbolo químico del tantalo.

VERTICALES: 1. Nitrógeno. Al revés, dirígete la vista hacia algún lugar. Condimento culinario. 2. Al revés, matrícula española. Vocal. En plural, especie arbórea. 3. Otro árbol. Al revés, otro, este de fruta muy apreciada. 4. De nuevo, árbol. Consonante. Uno. 5. Símbolo químico. Vocal. Pastarán en el campo las reses. 6. Hombre de gran paciencia. Otro árbol frutal. 7. Todas las vocales, pero desordenadas. Forma de vendaje. Al revés, matrícula de la provincia más querida por la mayoría de los lectores de Bisgargis. 8. Otro árbol. Plural de vocal. 9. Consonante. Conjunción. Nombre de mujer. Vocal. 10. Al revés, afirmación. Árbol. Vocal. 11. Hembra felina de gran tamaño. Al revés, sensación que produce la alta temperatura. 12. Vocal. Árbol frutal. Lié con cuerdas.

SOLUCIÓN (sólo horizontales): 1. Naranja. Tilo. 2. Zov. Oim. Se. 3. E. Be. Bean. Oc. 4. Sella. Anicne. 5. A. El. Luz. lar. 6. Ra. Api. Aar. E. 7. lb. Nam. Niu. Z. 8. Melocotonero. 9. Ta. En. Alo. 10. Sorpresa. Ola. 11. Ase. Arce. At. 12. L. Pino. Sauce.

A B C D E F G H

ESCACS N.º 31

Francesc Carceller i Pérez

PROBLEMA D'ESCACS

LES BLANQUES JUGEN I FAN MAT EN DUES JUGADES.

Aixó es una composició, es a dir, es una posició que no prové de cap partida viva; es un muntatge.

La peculiaritat de la posició de les peçes negres fa que el bandol blanc trovi el mat en due jugades... Fil! no descarteu cap possibilitat!!

SOL·LUCIÓ: 1. O-O!! (no tenim perquè soposar que el rei o la torre s'han mogut, per tant, l'enroc es perfectament jugable) 1... qualsevol jugada del negre, de torre, de Rei o de peó i a la segona de blanc: 2. Td1 escac i mat...espectacular!!

SIGNES: + = Escac; ++ = Escat i mat; x = La lletra de davant del signe indica la peça que captura la que hi ha a la casella indicada després del signe.

Exemple: 2. Txd7+ vol dir que la torre «mata» la peça situada a d7.

DANSES I TRADICIONS

“Romeria a Sant Cristòfol”

Després del actes més solemnes és el moment de la diversió, als porxos i al voltant del santuari es posen paradetes de fira, de torrons i de begudes.

Els xiquets acaben amb un juguet i els més grans jugant a un antic joc. Repartida una baralla de cartes en cartons, el que té la carta guanyadora s'emporta una botella de cava i una barra de torró, simple però divertit, com veiem a la fotografia de Toni García.

APARTAT DE CORREUS, 25140 - 08080 Barcelona
E-mail: coloniaforc@telepolis.com - Fax: 93 211 63 64
www.coloniaforcall.com

BISGARGIS: C/. Bruc, 62, pral., 2.ª - 08009 Barcelona

EDITA: Colònia Forcallano-Catalana. - **REDACCIÓ:** Carmen Ferrer i Sergi Bordás.

IMPRIMEIX: Impremta Gier - C/. Onze de Setembre, 19 - 08860 CASTELLDEFELS (Barna)

Telèfon: 93 665 63 04 - Fax: 93 665 13 96 (Exemplar gratuït)